

Stanovisko hlavného kontrolóra obce k návrhu rozpočtu na rok 2019 a obdobie 2020 - 2021.

Stanovisko k návrhu rozpočtu obce predkladá hlavný kontrolór Obecnému zastupiteľstvu v súlade s § 18. f ods. 1. písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení pred jeho prerokovaním a schválením v obecnom zastupiteľstve.

A: VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA

1 Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

1.1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Stanovisko je spracované v nadväznosti na ďalšie súvisiace právne predpisy v platnom znení a to najmä:

- zákon č. 523/2004 Z. z o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov
- zákon č. 583/2004 Z. z o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákon č. 564/2004 Z. z o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov v znení neskorších predpisov
- zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 597/2003 Z. z o financovaní škôl a školských zariadení v znení
- zákon č. 357/2015 Z. z o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 431/2002 Z. z o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

1.2. Súlad so všeobecne záväznými nariadeniami obce

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami obce (ďalej len „VZN“):

- VZN o hospodárení s majetkom obce
- -VZN, ktorým sa určuje spôsob a metodika poskytovania dotácií z rozpočtu obce
- VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady
- VZN, ktorým sa určuje výška a spôsob úhrady príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v základných, a materských školách
- Zásady hospodárenia s majetkom obce

1.3. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

- - návrh rozpočtu bol zverejnený v obci na úradnej tabuli obecného úradu a na webovej stránke obce v zákonom stanovenej lehote 15 dní pred jeho schválením v zmysle § 9 ods. 2 zák. č. 369/1991 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších doplnkov a zmien.

2 Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

- Výnos MF SR číslo: MF/010302/2018-411 príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021

Návrh rozpočtu obce na rok 2019 je spracovaný v súlade s ustanoveniami § 4 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov a v zmysle opatrenia Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004 – 42 z 8. decembra 2004 a jeho doplnkov, ktorým sa ustanovuje druhová organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie. Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade s Metodickým pokynom Ministerstva financií SR, ktorým bol vydaný praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej samosprávy. Je vypracovaný na trojročné obdobie. Pre rok 2019 až 2021 vydalo Ministerstvo financií výnosom číslo MF/010302/2018-411 manuál – „Príručka na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2019 až 2021“ Metodiku tvorby rozpočtu usmerňuje časť 9 predmetného výnosu „Rozpočty obcí, vyšších územných celkov a dopravných podnikov.“

Podľa uvedeného obce, vyššie územné celky a dopravné podniky sú povinné poskytovať ministerstvu financií potrebné údaje o svojom hospodárení na účely zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy, návrhu štátneho záverečného účtu a návrhu súhrnnej výročnej správy Slovenskej republiky. Údaje na účely zostavenia návrhu rozpočtu verejnej správy poskytujú prostredníctvom rozpočtového informačného systému pre samosprávu (ďalej len RISSAM rozpočet) v správe ministerstva financií.

Obec a vyšší územný celok sú povinní poskytovať do RISSAM rozpočet údaje o schválenom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a rozpočtov na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 20 kalendárnych dní odo dňa schválenia rozpočtu orgánom obce alebo orgánom vyššieho územného celku, príslušným podľa osobitných predpisov. Ak je rozpočet obce alebo rozpočet vyššieho územného celku na nasledujúci rozpočtový rok schválený do 31. decembra bežného roka, obec a vyšší územný celok poskytujú údaje schváleného rozpočtu, v členení minimálne na úrovni **hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie**, najneskôr do 10. januára nasledujúceho rozpočtového roka a schválený rozpočet na príslušný rozpočtový rok a rozpočty na nasledujúce roky viacročného rozpočtu najneskôr do 31. januára nasledujúceho rozpočtového roka, pričom počas rozpočtového provizória obec a vyšší územný celok poskytujú v tomto rozsahu a termínoch údaje schváleného rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka.

C: TVORBA NÁVRHU VIACROČNÉHO ROZPOČTU

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2019 - 2021 vychádza z vyššie menovaných právnych predpisov a metodických pokynov pre spracovanie rozpočtov samospráv. Východiskovými podkladmi pre tvorbu viacročného rozpočtu obce na roky 2019 - 2021 boli zohľadnenia: platných zmluvných vzťahov do rozpočtu obce, platných VZN, analýza hospodárenia v roku 2018. Návrh viacročného rozpočtu ako strednodobého nástroja finančnej politiky obce bol spracovaný podľa zák. č. 583/2004 Z. z. v členení podľa § 9 ods. 1 ako:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2019
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom - rok 2020
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku , na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2021

Príjmy a výdavky rozpočtov uvedených pod písmenami b) a c) nie sú záväzné. Viacročný rozpočet na roky 2020– 2021 je zostavený v rovnakom členení , v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva roky nie sú záväzné, majú orientačný charakter, ich ukazovatele sa korigujú v ďalších rozpočtových rokoch. Viacročný rozpočet sa v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vnútorne člení na:

f) finančné operácie (príjmové a výdavkové finančné operácie)

Vo viacročnom rozpočte na roky 2019 – 2021 sú vyjadrené finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu na príslušné obdobie v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom a fondom EÚ, k zriadeným právnickým a fyzickým osobám, ktorým sa poskytli prostriedky z rozpočtu obce, ako aj k rozpočtom iných obcí (spoločný obecný úrad - stavebný).

Viacročný rozpočet je strednodobým ekonomickým nástrojom finančnej politiky obce, ktorý odzrkadľuje zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov. V súlade so zákonom č. 523/2004 Z. z. je súčasťou predloženého návrhu rozpočtu na roky 2019 – 2021 aj schválený rozpočet 2018, údaje o očakávanom plnení 2018, ako aj o skutočnom plnení za predchádzajúce 2 roky, t. z. 2016 a 2017.

D: ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na prerokovanie je Obecnému zastupiteľstvu predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2020 - 2021 a návrhu rozpočtu obce na príslušný rok 2019, ktorý obsahuje východiská tvorby rozpočtu, predpokladaný očakávaný vývoj príjmovej a výdavkovej časti bežného a kapitálového rozpočtu v predložených kvantitatívnych ukazovateľoch.

Návrh rozpočtu na rok 2019 ako aj návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2020 – 2021 je zostavený v mene euro v súlade so zákonom č. 659/2007 Z. z. o zavedení eura v SR s nasledovnými východiskovými ukazovateľmi:

Základné informácie návrhu rozpočtu príjmov a výdavkov v €:

Rozpočtové roky	2019	2020	2021
Príjmy bežné	180 251	172 364	171 764
Kapitálové príjmy	240	240	240
Príjmové finančné operácie	0	0	0
Celková bilancia príjmov	180 491	172 604	172 004
Výdavky bežné	161 391	166 604	166 004
Kapitálové výdavky	15 500	0	0
Výdavkové finančné operácie	3 600	6 000	6 000
Celková bilancia výdavkov	180 491	172 604	172 004
Rozdiel : + , -	0	0	0

Návrh zostaveného rozpočtu na rok 2019 spĺňa hlavnú podmienku zostavenia rozpočtu stanovenú v § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to povinné zostavenie bežného rozpočtu ako vyrovnaného, alebo prebytkového. Obec má zostavený rozpočet na rok 2019, ako vyrovnaný.

Príjmy na rok 2019 sú plánované nasledovne:

- Bežné príjmy pre rok 2019 – 180 251
- Bežné výdavky pre rok 2019 – 161 391
- Bežný roznočet - nrebytok - + 18 860

Východiskové ukazovatele rozpočtu na rok 2019 v členení:

Bežný rozpočet

Rozpočtový rok	2016	2017	2018 očakávaná skutočnosť	2019	2020	2021
Bežné príjmy	155 459,38	163 679,31	181 492,52	180 251	172 364	171 764
Bežné výdavky	142 078,33	135 774,55	139 898	161 391	166 604	166 004
Hospodárenie: Prebytok(+)/sc hodok(-)	+13 381,05	+27 904,76	+41 594,52	+18 860	+5 760	+5 760

Kapitálový rozpočet

Rozpočtový rok	2016	2017	2018 očakávaná skutočnosť	2019	2020	2021
Kapitálové príjmy	660	352	5 820	240	240	240
Kapitálové výdavky	11 942,61	2	5 820	15 500	0	0
Hospodárenie: Prebytok(+)/sc hodok(-)	-11 282,61	+350	0	-15 260	+240	+240

Finančné operácie

Rozpočtový rok	2016	2017	2018 očakávaná skutočnosť	2019	2020	2021
Fin. operácie príjmy	32 706,05	9 137,66	5 798	0	0	0
Fin. operácie výdavky	11 500	6 000	4 800	3 600	6 000	6 000
Hospodárenie: Prebytok(+)/sc hodok(-)	+21 206,05	+3 137,66	+998	+3 600	+6 000	+6 000

Východiská tvorby rozpočtu

Príjmová časť návrhu rozpočtu

V rámci príjmov rozpočtu sa predpokladá medziročný nárast o 9,7 % oproti schválenému rozpočtu 2018, ktorý bol rozpočtovaný v sume 164 533€. Príjmová časť návrhu rozpočtu pre rok 2019 neredukladá s celkovým obihom príjmov vo výške 180 491 €

Na základe analýzy príjmov je rozdiel bežných príjmov, v porovnaní s očakávanou skutočnosťou s rokom 2018 o sumu - 12 19,52 €, celkové bežné príjmy na rok 2018 sú odhadované vo výške 180 251 €. **Kapitálové príjmy** sú rozpočtované v sume 240 €.

V predpokladaných príjmoch návrh rozpočtu na rok 2019 vychádza z princípov prerokovaného zákona o štátnom rozpočte na rok 2018, posúdenia reálneho vývoja rozpočtového hospodárenia verejnej správy v roku 2018 a podkladov z návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2019.

Podstatnú časť bežných príjmov aj naďalej tvoria podiely na daniach v správe štátu a to podiel dane s príjmov fyzických osôb vo výške 144 000 €. Podiel výšky sa odvíja od objemu vybranej dane z príjmov fyzických osôb, prerozdelená na obce podľa kritérií v zmysle nariadenia vlády o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Situácia v zamestnanosti v roku 2018 vytvára priaznivý predpoklad naplnenia plánovanej príjmovej položky.

Ostatné príjmy z miestnych daní sú plánované vo výške 13 779 € a plánované nedaňové príjmy sú rozpočtované podľa platných miestnych VZN v obci a podľa uzatvorených nájomných zmlúv z prenajatého majetku vo vlastníctve obce. Miera daňovej disciplíny, výška príjmov z prenájmu prenajatých pozemkov, budov a bytov na miestnej úrovni je nastavená podľa porovnateľných reálne dosiahnuteľných daňových príjmov v roku 2018.

Rozpočet je otvorený dokument, ktorý v priebehu rozpočtového roku je možné na základe vývoja tvorby verejných zdrojov zákonným spôsobom aktualizovať. V návrhu rozpočtu sú zapracované transfery na prenesený výkon štátnej správy a transfery na vzdelávanie, ktoré je zabezpečené z dvoch zdrojov. Financovanie originálnych kompetencií sa zabezpečuje transferom z rozpočtu obce a financovanie prenesených kompetencií transferom zo štátneho rozpočtu. **Príjmové finančné operácie** v rozpočtovom roku 2019 nie sú navrhované.

Výdavky na rok 2019 sú plánované nasledovne:

- Bežné výdavky na rok 2019 - 161 391
- Kapitálové výdavky na rok 2019 - 15 500
- Finančné operácie na rok 2019 - 3 600

Rozpočet na roky 2020 a 2021 nie je v zmysle § 9 ods. 3 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov záväzný.

Bežné výdavky obce rozpočtované vo výške 161 391 € sú naplánované na zabezpečenie základných samosprávnych kompetencií v oblasti výkonu miestnej verejnej správy podľa zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a to menovite na všeobecné verejné služby, správa obce, požiarna ochrana, ochrana životného prostredia, vývoz a zneškodňovanie komunálneho odpadu, bývanie a občianska vybavenosť, údržba verejnej zelene, verejného osvetlenia, miestneho rozhlasu, údržba miestnych komunikácií, šport, kultúra, rekreácia, výdavky na školstvo pre MŠ . V ďalšom na sociálne zabezpečenie, propagáciu obce, prevádzku a údržba budov v správe obce, poistenie majetku obce, údržba cintorína.

Návrh rozpočtu zabezpečuje výdavky na prenesený výkon štátnej správy a to na úseku pozemných komunikácií, všeobecnej vnútornej správy, matričnej činnosti a zabezpečovania výkonov registra obyvateľov, sociálnej pomoci, územného plánovania a stavebného poriadku, starostlivosti o životné prostredie a štátneho školstva. **Kapitálové výdavky** sú rozpočtované vo výške 15 500 €.

Výdavkové finančné operácie sú rozpočtované vo výške 3 600 € splátka úveru.

Riziká:

Rizikové faktory, ovplyvňujúce príjmovú a výdavkovú časť rozpočtu, očakávané v roku 2019 tvoria:

- znížený príjem daní z príjmov fyzických osôb v celoštátnom meradle spôsobený dopadom prípadného zvyšovania miery nezamestnanosti, spôsobeného odchodom veľkých zamestnávateľských spoločností,
 - možnosť nestabilného financovania školstva v originálnych kompetenciách, sociálnych služieb a zdravotníctva vyplývajúceho zo súčasného stavu a situácie,
 - nejasná situácia financovania platov zamestnancov škôl a školských zariadení a nových nákladov súvisiacich s úhradou za stravu žiakov,
 - dopad súčasnej celosvetovej politickej, hospodárskej a ekonomickej krízy na vývoj tvorby verejných prostriedkov,
 - nestabilný kurz meny euro,
 - vznik novej energetickej krízy a jej dopad na verejné financie, najmä na prevádzku škôl a ostatných zariadení financovaných z rozpočtu obce,
 - dopad nových právnych noriem a predpisov, (zákon o mimoriadnych opatreniach na riešenie problémov, súvisiacich s migráciou obyvateľstva, zákon o minimálnej mzde, novela zákona o daniach, zákony o sociálnej pomoci, novela zákonníka práce, a popr. ďalšie) prijaté v priebehu roka 2019.
- Obec môže podľa zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, rozpočtové prostriedky použiť len na účely, na ktoré boli v rozpočte schválené. Podľa § 14 ods. 2 zákona môže prostredníctvom svojho orgánu /starostu/ vykonávať zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka rozpočtovými opatreniami, ktorými sú
- presun rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky,
 - povolené prekročenie výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov.

D: ZHRNUTIE

Stanovisko k návrhu rozpočtu je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách a ďalšími právnymi predpismi, ktoré upravujú tvorbu rozpočtu. V neposlednom rade aj na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov. Svojou koncepciou rešpektuje všetky právne normy a všeobecne platné predpisy spojené s prípravou rozpočtu obce. Preskúmaním predloženého návrhu rozpočtu na rok 2019 konštatujem, že je spracovaný transparentne, zohľadňuje súčasnú ekonomickú pozíciu obce, ako aj predpokladaný vývoj hospodárenia Slovenskej republiky a že je zostavený v súlade s § 9 a 10 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Návrh zohľadňuje ustanovenia zák. č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady a schváleného VZN, zák. č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane u príjmov územnej samosprávy a zák. č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších doplnkov a zmien, ako aj ďalšie právne normy. Návrh rozpočtu bol zverejnený na webovej stránke obce v 15 dňovej lehote pred schválením v súlade s § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odporúčam obecnému zastupiteľstvu predložený návrh viacročného rozpočtu na roky 2020 – 2021 **zobrať na vedomie** a návrh rozpočtu obce na rok 2019 **schváliť**.

Vo Veľkej Čiernej 10.12.2018

Ing. Anna Hošťáková

Hlavný kontrolór obce